

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/KL/KSO/2004/41

**BETREFT: Secundair onderwijs : Bijdrage voor onderwijs- en
administratieve kosten**

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 11.01.04

1.2 Verzoeker

Ouder

1.3. Verweerder

Secundaire school

1.4 CZB

- De vraag werd ontvangen op 11.01.2004
- Antwoord van de secretaris van de CZB op 19.01.2004 met bevestiging van de registratie van de vraag
- Verweerschrift van 23 januari 2004.

2. STANDPUNTEN VERZOEKENDE PARTIJ

Een aantal aangerekende kosten worden in vraag gesteld.

Het gaat over kopieën, administratiekosten, schoolrapport, diskette, cursusblokken e.a.

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

Er werd een precisering van het aantal kopieën gevraagd en ook gegeven.

De administratiekosten bestonden in de middenschool en zijn nu ook ingevoerd in de bovenbouw.

De kost van het schoolrapport komt overeen met het aangerekende bedrag.

De vorig jaar gebruikte diskettes worden in principe niet opnieuw gebruikt omwille van de veiligheid.

Boeken worden op 4 jaar afgeschreven en afhankelijk van de datumstempel in het boek behouden de boeken tijdelijk een zekere waarde.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

2 februari 2004, 13u30 en 4 maart 2004, 12u30.

4.2 Kamer

Zitting van de kamer bevoegd voor secundair onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

De heren Walter Cools, Raf Verstegen, Jean Dujardin, Nele Willems.

5. BESLISSING COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lidstaten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lidstaten het recht van het kind op onderwijs erkennen en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* Wet van 29 mei 1959 betreffende wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving. Artikel 25.

De kosten van het onderwijs, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs, tot stand gekomen door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen. Aan de inrichtingen en afdelingen van inrichtingen voor basis-, secundair-, normaal-, technisch -en kunstonderwijs die aan de voorwaarden voldoen, verleent de Staat weddentoelagen en werkingstoelagen.

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is.

5.4 Ten gronde

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Voor secundair onderwijs kan aan de ouders een bijdrage voor leermiddelen gevraagd worden. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie stelt dan ook dat een reële bijdrage verantwoord is bij leermiddelen die individueel aan de leerlingen ter beschikking worden gesteld ofwel via verkoop of via verhuur. Het zijn goederen of diensten van beperkte waarde die omwille van de eenvormigheid, de prijskorting en de snelle opstart van het schooljaar globaal in één keer ter beschikking komen van alle leerlingen, of om redenen van efficiëntie door de school ter beschikking gehouden worden waar nodig. Het is wel zo dat de bijdrage geen direct of indirect inschrijvingsgeld mag vormen en ze best aanleunt bij de aanschafprijs of een gedeelte ervan.

De regelgeving bepaalt dat de bijdrageregeling door de school bij de inschrijving van de leerling schriftelijk aan de ouders wordt medegedeeld. Blijkbaar is dit zo in dit dossier. Het schoolbestuur heeft het nodige gedaan om, na overleg in de participatieorganen, de ouders bij de aanvang van het schooljaar een volledig overzicht te geven van de verschillende soorten kosten die voor een bepaald leerjaar zullen aangerekend worden. Verder is bij de verschillende soorten kosten duidelijkheid gegeven over een precieze of te verwachten kostprijs.

De Commissie is van oordeel dat er voldoende communicatie was over de bijdragenregeling, maar dat de ouders op aanvraag alle mogelijke details van allerhande kosten en rekeningen moeten kunnen bekomen. Het is redelijk dat de school zelf niet het initiatief neemt om voor alle leerlingen de bewijsstukken van uitgaven voor te leggen. Ouders en school moeten voldoende met elkaar communiceren zodat een volledig inzicht kan bekomen worden aangaande schoolrekeningen, zij het voor de details op verzoek van de ouders.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt. Het voorzien van een vaste bijdrage voor administratieve kosten betekent dat een forfait tot stand komt, waardoor er geen duidelijk verband meer is tussen enerzijds individueel gebruik door leerlingen en anderzijds de globaal gemaakte kosten voor de school.

De Commissie vestigt tenslotte de aandacht op artikel 25 van de schoolpactwet van 29 mei 1959 dat nog geldig is voor het secundair onderwijs. Hierop aansluitend is er artikel 76 van het decreet basisonderwijs. Beide bepalingen stellen dat de kosten van het organiseren van onderwijs ten laste zijn van het schoolbestuur. De overheid komt wel tussen in die kosten door een werkingsbudget toe te kennen.

De Commissie is van oordeel dat kosten inzake informatie en communicatie die geen direct verband hebben met een duidelijk individualiseerbare dienstverlening, maar behoren tot een sokkel van vaste algemene kosten die in eerste instantie ten laste zijn van het schoolbestuur en waarvoor er een werkingsbudget wordt toegekend, niet individueel kunnen worden aangerekend. In voorliggend geval maakt de school niet duidelijk dat de post administratiekosten betrekking heeft op duidelijk te individualiseren dienstverlening aan leerlingen.

De Commissie komt tot volgende beslissing :

Het betrokken schoolbestuur dient overeenkomstig de decretale bepalingen bij de aanvang van het schooljaar de ouders een volledig en schriftelijk overzicht te bieden van de soorten kosten en de erbij horende bedragen die gevraagd worden voor het volgen van onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat het innen van een uniforme forfaitaire bijdrage voor administratieve kosten in strijd kan zijn met de evenredigheid tussen globaal gemaakte kosten voor de school en individueel gebruik door een leerling.

De Commissie is tevens van oordeel dat voor de kosten van het informatie- en communicatiebeheer van een school het schoolbestuur een werkingsbudget ontvangt van de overheid en dat een vaste bijdrage van de ouders voor administratieve kosten een indirect inschrijvingsgeld kan vormen.

5.5. Sanctieregeling

De Commissie beslist om geen sanctieregeling op te leggen.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie zorgvuldig bestuur kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen, die ingaat de dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, een beroep ingesteld worden bij de Vlaamse regering.

Brussel, 4 maart 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter